

Uppföljningsrapport

2020-08-18

Implementering av YAM – Youth Aware of Mental health i Landskrona stad

Elevernas åsikter och röster från genomförandet av YAM på samtliga fem högstadieskolor

PART – Preventivt arbete tillsammans

Inom PART arbetar Landskrona, Helsingborg och Region Skåne, tillsammans med andra samhällsaktörer och civilsamhällets ideella krafter, med innovation i välfärdsbygget. Målet för samarbetet är att hitta nya lösningar på gemensamma samhällsutmaningar kopplat till barn och unga samt deras föräldrar.

Innehållsförteckning

1. Bakgrund	2
2. Genomförande	2
3. Begränsningar	2
4. Resultat	3
4.1 Upplevelsen av att delta i YAM.....	3
4.2 Ökad kunskap	4
4.3 Upplevd nytta	5
4.4 Åsikt om att skolan erbjuder YAM.....	6
4.5 Övriga kommentarer / synpunkter om YAM	6
5. Stora skillnader mellan stads- och tätortsskolor	7
5.1 Samtliga elever	7
5.2 Elever fördelade på killar och tjejer.....	8
6. Sammanfattning	9
7. Bilagor	11
Bilaga 1: Sammanställning samtliga elever	11
Bilaga 2: Sammanställning elevenkät fördelat på killar, tjejer och annat.....	13
Bilaga 3: Sammanställning elevenkät fördelat på stads- och tätortsskolor	15
Bilaga 4: Sammanställning elevenkät fördelat på kön i stads- och tätortsskolor	17

1. Bakgrund

Hösten 2018 fattade Landskrona stad beslut om att implementera YAM - Youth Aware of Mental health, som en del i åk 8 på samtliga fem kommunala högstadieskolor i staden. Satsningen har förankring i både kommunfullmäktiges uppdrag till utbildningsförvaltningen kring psykisk ohälsa och i utbildningsnämndens mål att utbilda Landskronaborna för en föränderlig värld och bidra till hållbara samhällsvärden. YAM har även en direkt koppling till målen i det folkhälsoarbete som bedrivs i staden samt till Region Skånes handlingsplan för suicidprevention. Satsningen på YAM ligger också helt i linje med det övriga arbete Landskrona stad deltar i tillsammans med PART – Preventivt arbete tillsammans, kring att arbeta med att förebygga psykisk ohälsa bland barn och unga. Under tidsperioden 2019.01 – 2020.12 bistår PART stadens arbete med stöd i form av processledning och uppföljning/utvärdering. I samband med att läsåret 2019/2020 avslutades så har YAM genomförts en gång på varje berörd skola¹. Den här rapportens syfte är att ge en övergripande sammanfattning av hur eleverna uppfattat YAM samt belysa deras uppföljnings svar ur olika perspektiv. I rapportens bilagor återfinns sammanställningar från uppföljningarna i sin helhet.

2. Genomförande

Fram till och med läsårets slut 2019/2020 har 295 elever på fem högstadieskolor deltagit i YAM. Av dessa har 70% (209 elever) svarat på uppföljningsfrågorna². Frågan om könstillhörighet ställdes vid uppföljningen på fyra skolor, vilket totalt omfattar 163 elever. Av dessa identifierade 80 elever sig som killar, 78 som tjejer och 5 som annat . Uppföljningen har genomförts rent konkret genom att samtliga elever har fått sju webbenkätfrågor om hur de upplevt deltagandet i YAM. Frågorna har innehållit olika svarsalternativ som eleverna fått välja mellan samt möjlighet att kommentera de svar som getts. Frågorna har besvarats av eleverna inom en två-veckorsperiod från det att YAM avslutades på deras skola.

3. Begränsningar

I rapporten presenteras elevernas uppföljnings svar både samlat och uppdelat i de tre kategorierna "killar", "tjejer" och "annat". Kön fördelade svar finns dock endast tillgängliga från fyra av de fem skolorna. Detta eftersom det inte ställdes någon fråga om könsidentitet vid uppföljningen av YAM på pilotskolan. En direkt jämförelse mellan det totala antalet elevsvar och de könsuppdelade elevsvaren ger därför inte en helt korrekt bild. Det har trots det ändå bedömts som relevant att presentera båda dessa delar utifrån rapportens syfte att belysa elevernas uppföljnings svar ur olika perspektiv.

I rapporten görs en jämförelse mellan elevsvaren i skolorna som ligger i och utanför stan, vilken även belyser elevsvaren från stan/tätorterna ur ett könsperspektiv. Här blir jämförelser mellan det totala antalet elever och de könsuppdelade elevsvaren än mer problematiskt. Dels på grund av att

¹ En pilotskola under vt 2019 och fyra skolor under läsåret 2019/2020.

² Svarsfrekvensen hade sannolikt varit högre om inte corona-pandemin orsakat stor frånvaro på en av skolorna samt om inte det allra sista genomförandet i en klass legat väldigt nära skolavslutningen, vilket gjorde att inga uppföljnings svar inkom från just den klassen.

elevunderlaget från tätortsskolorna minskar med ca 40% då pilotskolan utgår ur jämförelsen. Dels på grund av att samtliga elever som identifierat sig som annat återfinns i skolorna utanför stan, vilket omöjliggör en jämförelse utifrån det perspektivet. Eleverna som har identifierat sig som annat lyfts därför bort och medför en ytterligare minskning av elevunderlaget från tätortsskolorna. Dessa brister och begränsningar till trots så var skillnaden i elevsvaren mellan stadsskolorna och tätortsskolorna så pass markant att det bedömdes som motiverat att ändå belysa uppföljningssvaren utifrån elevernas könsidentitet även vid jämförelsen mellan stan/tätorterna. I rapporten har alla siffror, utom de som beskriver ett genomsnitt, avrundats. De exakta siffrorna finns i rapportens bilagor.

4. Resultat

4.1 Upplevelsen av att delta i YAM

Den första frågan eleverna fick besvara var: "Vad tyckte du om att delta i YAM?" utifrån svarsalternativen dåligt, sådär, ganska bra, bra och mycket bra.

Samtliga elever

Majoriteten av eleverna, nästan 60%, tyckte att det var bra eller mycket bra att delta i YAM³. I alla kommentarer till frågan gavs både positiva och negativa omdömen. Majoriteten var dock totalt sett positiva och gav uttryck för att det upplevts som bra, roligt, lärorikt och viktigt. I de kommentarer som var av mindre positiv karaktär var de återkommande temana att YAM var långtråkigt, att man inte lärt sig någonting och att man redan kunde allting sedan tidigare. På flera skolor lyftes också fram att andra elever uppträtt störande och respektlöst och därmed stört resten av klassen.

"Jag kände som så att alla var delaktiga undertiden vi hade YAM och det va väldigt intressant", "Jag tror att det var väldigt viktigt för jag tror inte alla förstår hur allvarligt det är med psykisk ohälsa. Det är jättemånga som mår dåligt både fysiskt och psykiskt". "Det är bra att få lära sig om såna saker men det blev lite långtråkigt och många tog det inte seriöst".

Svar fördelat på killar, tjejer och annat

Genomgången av hur elevernas svar såg ut i relation till kön visade att tjejerna var mer positiva till att delta i YAM än killarna. Drygt 65% av tjejerna tyckte att det var bra eller mycket bra att delta i YAM, medan motsvarande siffra bland killarna var ca 50%. Ca 25% av killarna svarade att de tyckte att det var "dåligt" eller "sådär" att delta. Motsvarande siffra för tjejerna var 20%. Bland de som identifierade sig som annat angav ingen att de tyckte att det var bra eller mycket bra att delta i YAM utan svaren var fördelade mellan de andra tre kategorierna. I kommentarerna visades att på en skola var det bland killarna det gavs uttryck för att YAM var roligt och lärorikt medan tjejerna till största del skrev att det var tråkigt och onödigt. På en annan skola var det tvärt om och på två skolor var det överlag få negativa kommentarer från både tjejer och killar.

³ Drygt 15% svarade "ganska bra" och 25% tyckte att det var "sådär" eller dåligt".

4.2 Ökad kunskap

Några av målen med YAM är att (1) ge skolungdomar färdigheter för att möta livets upp och nedgångar, (2) öka deras kunskap om psykisk hälsa samt (3) få kunskap om hur de kan stötta kompisar som har det jobbigt. Eleverna fick skatta sig själva på en skala från 1 – 5 utifrån dessa tre, där 1 = jag har inte lärt mig någonting och 5= jag har lärt mig jättemycket.

Samtliga elever

På frågan om YAM gett ökad kunskap om vad jag själv kan göra för att må bättre när livet känns jobbigt placerade sig majoriteten av eleverna (drygt 40%) på siffrorna 4-5⁴. På frågan om YAM gett dem ökad kunskap om psykisk hälsa placerade sig också majoriteten av eleverna (drygt 35%) på siffrorna 4-5, dock med liten marginal till de som placerat sig på nummer tre⁵. Elevernas kommentarer till dessa frågor varierade från de som ansåg att de lärt sig väldigt mycket, till de som delvis ökat sin kunskap och de som tyckte att de inte lärt sig så mycket eftersom de redan hade kunskapen sedan tidigare. I vilken utsträckning kommentarerna visade kunskapsökning skiftade mellan skolorna.

"Kunde det mesta redan", "Kunde ganska mycket redan. Men vissa grejer var nya som till exempel alla organisationer ni tog upp, jag visste bara om några", "Jag har faktiskt lärt mig super mycket om detta".

Gällande frågan om YAM gett ökad kunskap om hur man kan stötta kompisar som har det jobbigt så fördelade sig även här majoriteten av eleverna (45%) på nummer 4-5⁶. Även i denna fråga varierade kommentarerna från upplevelsen av att ha lärt sig mycket, till delvis och till väldigt lite. Sistnämnda ofta med hänvisning till att detta var kunskap eleverna ansåg sig ha sedan tidigare. Det fanns också i denna fråga skillnader mellan de olika skolorna gällande hur stor kunskapsökning som lyftes fram i kommentarerna.

"Jag visste redan om dom här tipsen", "Jag fick reda på en del nytt men visste redan en stor mängd om hur man kan hjälpa kompisar. Det var ändå några saker jag inte hade en aning om. Som var super bra att alla fick reda på.", "Det har det faktiskt tack vare när man fick höra olikas åsikter om de olika 'skådespel' vi alla gjorde".

Svar fördelat på killar, tjejer och annat

Tjejerna skattade sig själva högre än killarna när det gällde upplevelsen av att YAM gett ökad kunskap om vad man själv kan göra för att må bättre när livet känns jobbigt. Ca 45% av tjejerna placerade sig på siffrorna 4-5 och ca 35% på 1-2. Bland killarna var motsvarande siffror ca 35% på nummer 4-5, och 40% på 1-2. Svaren från de elever som identifierade sig som annat var fördelade mellan nummer 1-2. Även på frågan om YAM gett ökad kunskap om psykisk hälsa placerade sig fler tjejer än killar på siffrorna 4-5 (40% tjejer respektive drygt 30% av killarna). Bland eleverna som placerade sig på siffrorna 1-2 var nästan 30% tjejer och drygt 35% killar. Detta var en av totalt två uppföljningsfrågor

⁴ Drygt 20% placerade sig på siffran tre och resterande ca 35% på siffrorna 1-2.

⁵ Drygt 30% placerade sig på siffrorna 1-2.

⁶ Drygt 25% placerade sig på siffran 3 och resterande ca 30% var relativt jämt fördelade mellan 1 och 2.

där någon av eleverna som identifierade sig som annat valde att placera sig på nummer 4-5. Majoriteten återfanns dock även här inom spannet 1-3.

I kommentarerna till dessa två frågor var det fler killar än tjejer som skrev att de redan hade kunskapen sedan tidigare och därför inte behövde YAM. Även i tjejernas kommentarer lyftes det fram att de mer eller mindre haft kunskapen sedan tidigare men här betonades i större utsträckning att YAM kompletterade den kunskapen de redan hade. De elever som kommenterade att de lärt sig "mycket" av YAM var överlag i större utsträckning tjejer än killar. Kommentarererna från eleverna som identifierade sig som annat var att detta var kunskap de hade sedan tidigare och att YAM lärde ut självklarheter.

Gällande frågan om YAM gett ökad kunskap om hur man kan stötta kompisar som har det jobbigt så fanns det ingen skillnad mellan könen när det gällde antal elever som placerade sig på nummer 4-5 (ca 45%). Skillnaden fanns här istället bland antalet elever som valde siffrorna 1-2 (drygt 25% av killarna och 15% av tjejerna). Eleverna som identifierade sig som annat återfanns inom sifferspannet 1-2. I kommentarerna gav tjejerna överlag mer uttryck än killarna för att de ökat sitt lärande. En elev som identifierade sig som annat valde att kommentera och hen skrev "*jajja måste stötta sin brödrar*".

4.3 Upplevd nytta

Eleverna fick också skatta hur stor nytta de tror att de kommer att ha av det de lärde sig under YAM. Skattningen gjordes på en skala från 1 – 5 där 1 = ingen nytta av det jag lärt mig och 5 = stor nytta av det jag lärt mig.

Samtliga elever

I denna fråga placerade sig drygt 40% av eleverna, återigen en majoritet, på nummer 4-5⁷. I kommentarerna till frågan lyfte majoriteten av eleverna fram att det var bra att få kunskapen och att de antingen trodde att det skulle vara användbart i framtiden eller att det var svårt att veta om det skulle vara användbart eller ej.

"Det tror jag men kanske inte av allt. Men det är klart man vet aldrig när man kommer få en 'dipp' i livet och där är det bra att YAM har lärt mig mer.", "man lär sig alltid något man kan göra bättre och saker man kan göra om något händer. Man kanske inte tänkte på vissa saker liksom hur man ser på någon om någon mår dåligt tex", "Jag kommer att ha nytta eftersom det som jag lärt mig kommer det var jätteviktigt i min framtid".

Svar fördelat på killar, tjejer och annat

Här visade uppföljningen att det inte var så stor skillnad mellan andelen killar och tjejer som valde svarsalternativen 4-5 (45% av tjejerna och drygt 40% av killarna). Ca 30% av tjejerna valde att placera sig mellan siffrorna 1-2. Motsvarande siffra för killarna var nästan 45%. Svaren från de elever som identifierade sig som annat var fördelade mellan nummer 1-2.

⁷ Nästan 25% placerade sig på nummer 3. Resterande ca 35% var relativt jämt fördelat mellan 1 och 2.

I kommentarerna var det både tjejer och killar som skrev att de trodde sig komma att ha nytta av vad de lärt sig. Tjejernas kommentarer var dock överlag mer utvecklade än killarnas och gav starkare uttryck för att de upplevde YAM som viktig och användbar kunskap. Ingen av eleverna i kategorin annat valde att kommentera frågan.

4.4 Åsikt om att skolan erbjuder YAM

I uppföljningen fick eleverna även svara på vad de tycker om att skolan erbjuder YAM, utifrån svarsalternativen dåligt, sådär, ganska bra, bra och mycket bra.

Samtliga elever

Nästan 70% av eleverna svarade att de tycker att det är bra eller mycket bra att skolan erbjuder YAM⁸. Kommentarna gav till allra största del uttryck för att det YAM förmedlar är viktigt och relevant för många att ta del av. *"Jag tror verkligen att många mår dåligt i vår ålder, men många vågar inte komma fram. Att vi har YAM i skolan förstorar chansen till att fler vågar komma fram", "även om man inte är drabbad av de så tycker jag att man ändå ska veta vad de är och vad man kan göra åt de om de händer en själv eller någon annan". "Det är väldigt bra tror jag speciellt för dem som mår dåligt"*.

Svar fördelat på killar, tjejer och annat

Fler tjejer än killar ansåg att det var "bra" eller "mycket bra" att skolan erbjuder YAM (70% av tjejerna jämfört med ca 60% av killarna). Ca 10% av tjejerna svarade "sådär" eller "dåligt", att jämföra med drygt 25% av killarna. Bland de elever som identifierade sig som annat svarade 40% "bra", 20% "ganska bra" och 40% "dåligt". Kommentarna om att YAM förmedlar viktig kunskap som det är relevant för många att ta del av kom från både tjejer och killar. Ingen av eleverna som identifierat sig som annat valde att kommentera frågan.

4.5 Övriga kommentarer / synpunkter om YAM

Eleverna fick slutligen svara på frågan om de har några övriga kommentarer eller synpunkter om YAM som de vill ge till skolan.

Samtliga elever

I de svar som gavs återkom kommentarer om att YAM förmedlar viktig kunskap. Många kommentarer gav också uttryck för att eleverna önskade mer YAM i skolan. *"Det var väldigt bra och klassen kom även närmare varandra jag tycker att det var väldigt bra och vi borde gör om det i skolorna", "Dem borde komma hit nästa år igen", "borde börja med det tidigare"*.

⁸ 15% svarade "ganska bra" och drygt 15% "sådär" eller "dåligt".

Svar fördelat på killar, tjejer och annat

Kommentarerna om att eleverna önskade mer YAM i skolan kom från både tjejer och killar men totalt sett i större omfattning från tjejerna. En av eleverna ur kategorin annat kommenterade att det är bra att elever får lära sig detta "men jag tror att 70% redan visste det".

5. Stora skillnader mellan stads- och tätortsskolor

Sammanställningen av elevernas svar visade att det finns stora variationer mellan olika skolor när det gäller hur eleverna uppfattat YAM. Den största skillnaden går mellan skolorna i stan och skolorna i tätorterna utanför⁹.

5.1 Samtliga elever

Det är fortfarande en majoritet av eleverna i både stan och tätorterna som har svarat "bra" eller "mycket bra" på frågan om hur de upplevde deltagandet i YAM. Det finns dock en stor skillnad i andelen elever på stadsskolor och tätortsskolor som valt dessa två svarsalternativ¹⁰.

På frågorna där eleverna skattar sin kunskapsökning om psykisk hälsa, om vad man kan göra själv för att må bättre och om hur man kan stötta kompisar så har en stor majoritet på stadsskolorna, i genomsnitt 54%, valt svarsalternativen 4-5¹¹. Motsvarande genomsnittssiffra för stadseleverna som valt alternativen 1-2 är 22%. Bland eleverna på tätortsskolorna är majoriteten den omvända. Här har flest elever, i genomsnitt 39%, valt svarsalternativen 1-2. Skillnaden är dock inte så stor i jämförelse med andelen elever som placerat sig på siffrorna 4-5 (i genomsnitt 32%).

Även på frågan där eleverna får skatta nyttan de tror att de kommer att ha av vad de lärde sig i YAM är skillnaden stor mellan skolorna i och utanför stan. På stadsskolorna har återigen en stor majoritet, drygt 55%, skattat siffrorna 4-5¹², att jämföra med 25% som valt svarsalternativen 1-2. Bland tätortseleverna återfinns majoriteten, ca 45%, bland dem som valt att placera sig på siffrorna 1-2. Ca 30% av eleverna i tätorterna valde svarsalternativen 4-5.

Den fråga där skillnaden mellan stadsskolor och tätortsskolor skiljer sig minst åt är den om vad eleverna tycker om att skolan erbjuder YAM. Här svarade en stor majoritet av eleverna både i och utanför stan "bra" eller "mycket bra"; drygt 75% av stadseleverna respektive ca 65% av tätortseleverna. Detta kan jämföras med att 10% av eleverna från stadsskolorna och drygt 20% av eleverna från tätorterna valde svaren "sådär" eller "dåligt".

⁹ Överlag finns större variationer mellan de tre skolorna som ligger utanför stan än mellan de två stadsskolorna.

¹⁰ 77% av eleverna på stadsskolorna och 44% av eleverna från tätorterna. Detta kan jämföras med att nästan 15% av eleverna på stadsskolorna och 35% av eleverna på tätortsskolorna svarade "sådär" eller "dåligt".

¹¹ 1= jag har inte lärt mig någonting, 5= jag har lärt mig jättemycket.

¹² 1= ingen nytta av det jag lärt mig, 5= stor nytta av det jag lärt mig.

5.2 Elever fördelade på killar och tjejer

Frågan om könstillhörighet ställdes vid uppföljningen på fyra skolor, vilket totalt omfattar 163 elever. 74 elever fördelade på 42 killar, 27 tjejer och 5 annat, går på två skolor utanför stan. 89 elever fördelade på 38 killar och 51 tjejer går på två skolor i stan. Då inga elever i stan identifierat sig som annat utgår dessa elever ur jämförelsen (se "Begränsningar" sid. 2).

Skillnaderna mellan stadsskolor och tätortsskolor kvarstår även när elevsvaren är könsfördelade. Bland eleverna på stadsskolorna ansåg en stor majoritet av både killar och tjejer att det var "bra" eller "mycket bra" att delta i YAM. Nästan 70% av killarna och 85% av tjejerna valde dessa svarsalternativ. Det kan jämföras med att ca 20% av killarna och 5% av tjejerna valde svarsalternativen "sådär" eller "dåligt". Bland eleverna på de två tätortsskolorna så var förhållandena de omvända. Ungefär 35% av både killarna och tjejerna där valde svarsalternativen "bra" eller "mycket bra". Majoriteten av tätortseleverna ansåg dock att det var "sådär" eller "dåligt" att delta i YAM; 45% av killarna och ca 40% av tjejerna valde dessa svarsalternativ.

På frågorna där eleverna skattar sin kunskapsökning om psykisk hälsa, om vad man kan göra själv för att må bättre och om hur man kan stötta kompisar så har återigen en stor majoritet av både killar och tjejer från stadsskolorna valt svarsalternativen 4-5. Här är det ingen större skillnad mellan andelen killar respektive tjejer som valt dessa siffror; genomsnittet för killarna var 53% och för tjejerna 55%. Detta kan jämföras med genomsnittet för andelen stadselever som valde svarsalternativen 1-2, vilket var 25% av killarna och 21% av tjejerna. Bland eleverna på tätortsskolorna var majoritetsförhållandena återigen omvända. Här valde i genomsnitt 25% av killarna och 21% av tjejerna svarsalternativen 4-5, medan majoriteten av både tjejer och killar valde siffrorna 1-2; i genomsnitt 42% av killarna och 46% av tjejerna. Bland tätortseleverna fanns dock ett undantag, vilket var frågan om YAM gett ökad kunskap om hur man kan stötta en kompis som har det jobbigt. På denna fråga var majoriteten av killarnas svar siffrorna 4-5¹³ medan majoriteten av tjejerna fortfarande återfanns inom svarsalternativen 1-2. Mönstret är det samma även på frågan där eleverna får skatta nyttan de tror att de kommer att ha av vad de lärde sig i YAM. På denna fråga har nästan 55% av killarna och 60% av tjejerna från stadsskolorna valt svarsalternativen 4-5, att jämföra med 40% av killarna och 15% av tjejerna som svarat 1-2. Bland tätortseleverna har 30% av killarna och 15% av tjejerna valt siffrorna 4-5, medan majoriteten av elevernas svar återfinns inom spannet 1-2: 45% av killarnas och 60% av tjejernas svar.

Liksom i jämförelsen ovan mellan det totala antalet elever i stan respektive tätorterna så visar den könsuppdelade statistiken att den fråga där killar och tjejer både i och utanför stan skiljer sig minst åt är i åsikten om att skolan erbjuder YAM. Här svarar en stor majoritet av båda kön på samtliga fyra skolor att de tycker att det är "bra" eller "mycket bra" att skolan erbjuder YAM. Bland stadseleverna valde 70% av killarna och drygt 75% av tjejerna dessa svarsalternativ. Motsvarande siffror från tätortsskolorna var ca 55% bland både killar och tjejer¹⁴ (se bilaga 4 för en övergripande statistikbild).

¹³ Knappt 40% att jämföra med 35% som valde svarsalternativen 1-2 i denna fråga.

¹⁴ Detta kan jämföras med att på stadsskolorna har 20% av killarna och 2% av tjejerna valt svarsalternativen "sådär" eller "dåligt". Bland tätortseleverna är motsvarande siffror nästan 35% av killarna och 20% av tjejerna.

6. Sammanfattning

I den här rapporten har elevernas uppfattning om YAM belysts ur perspektiven samtliga elever, elever fördelade på tjejer, killar, annat samt elever fördelade på stads- och tätortsskolor. I sistnämnda har även elevsvaren från killar och tjejer jämförts. Elevernas åsikter har redovisats i form av det som framkom i deras fria kommentarer samt i form av hur de svarat längs en femgradig skala där de fått skatta sin upplevda kunskapsökning och hur stor nytta de tror att de kommer att ha av det de lärt sig. På skattningsskalorna var 1 = jag har inte lärt mig någonting / ingen nytta av det jag lärt mig och 5 = jag har lärt mig jättemycket / stor nytta av det jag lärt mig. Eleverna har också fått svara på hur de upplevt deltagandet i YAM samt deras åsikt om att skolan erbjuder YAM.

Sammanställningen av samtliga elevsvar visade att totalt sett har en majoritet av alla elever angett att YAM inneburit en kunskapsökning (svarsalternativen 4-5) både om psykisk hälsa, om vad man själv kan göra för att må bättre och om hur man kan stötta kompisar som har det jobbigt.

Majoriteten av eleverna tror också att de kommer att ha nytta av det de lärde sig i YAM samt anser att det var bra eller mycket bra att delta i utbildningen. Likaså anser en stor majoritet att det är bra eller mycket bra att skolan erbjuder YAM. I elevernas kommentarer framgår att en majoritet upplevt YAM som bra, roligt, lärorikt och viktigt samt att många önskar få YAM fler gånger. Det finns även flera kritiska elevröster där återkommande teman är att YAM var långtråkigt, att man inte lärt sig någonting, att man redan hade denna kunskap sedan tidigare samt att andra elever uppträtt störande och respektlöst och därmed förstört för resten av klassen.

Bilden av vad eleverna tyckte om YAM nyanseras när deras svar fördelas utifrån könstillhörighet. Då framkommer att majoriteten av tjejerna fortfarande anser att YAM inneburit en kunskapsökning om psykisk hälsa, om vad man kan göra själv för att må bättre och om hur man kan stötta kompisar som har det jobbigt (valt svarsalternativen 4-5 på samtliga frågor). En majoritet av tjejerna tror också att de kommer att ha nytta av det de lärde sig i YAM (svarsalternativen 4-5). Bland killarna har dock en majoritet angett att YAM inte bidrog till någon direkt ökad kunskap om vare sig psykisk hälsa eller om vad man kan göra själv för att må bättre när livet känns jobbigt (valt svarsalternativen 1-2 på båda frågor). Det samma gäller majoriteten av killarnas syn på om de tror att de kommer att ha nytta av det de lärt sig i YAM. Frågan om YAM gett ökad kunskap om hur man kan stötta kompisar som har det jobbigt stack ut när det gällde killarna, då en stor majoritet av dem svarade att YAM inneburit en kunskapsökning gällande detta. I denna fråga ansåg med andra ord majoriteten av både killar och tjejer att deras kunskap ökat. I denna fråga var det inte heller någon skillnad alls mellan andelen tjejer och killar som valde svarsalternativen 4-5. En majoritet av både killar och tjejer tyckte att det var bra eller mycket bra både att delta i YAM och att skolan erbjuder YAM. Det är dock överlag en större andel tjejer än killar som har valt dessa svarsalternativ.

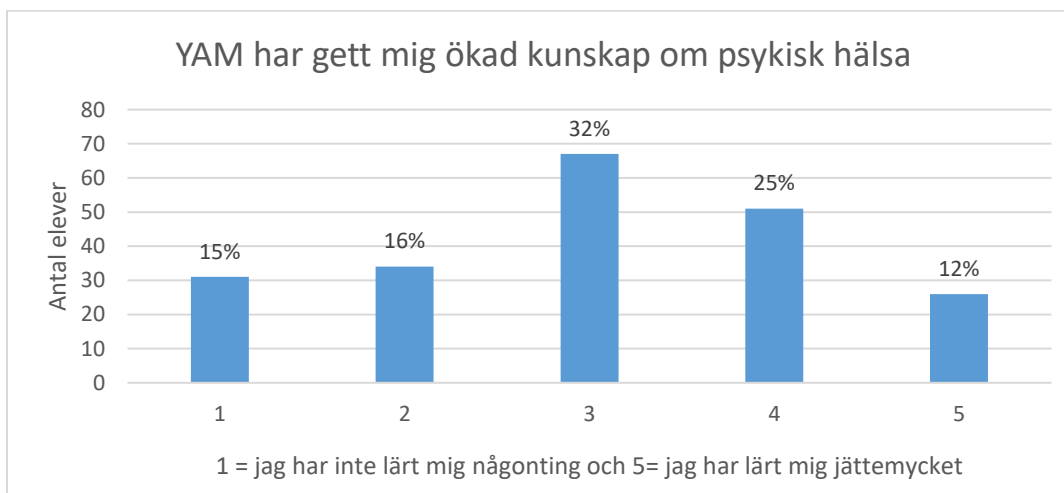
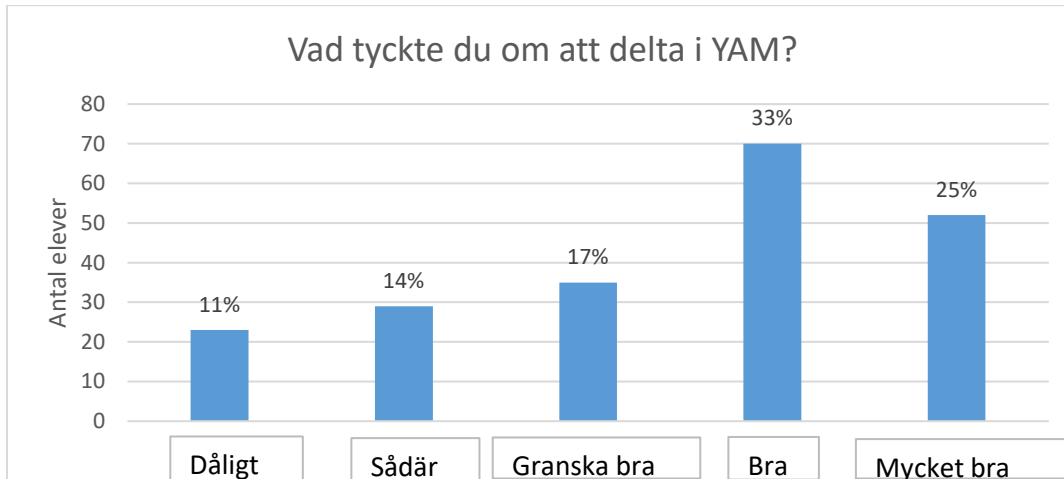
Fem elever identifierar sig som annat på uppföljningsfrågan om könstillhörighet. Dessa bryter mot ovanstående mönster genom att majoriteten i samtliga tre frågor om kunskapsökning anger att YAM inte direkt bidragit till någon ökad kunskap (svarsalternativ 1-2). Det samma gäller frågan om uppskattad framtida nytta. Dessa elevers upplevelse av att delta i YAM bryter också mönstret ovan genom att en stor majoritet anger svaren dåligt eller sådär. Det är bara i frågan om åsikten kring att skolan erbjuder YAM som majoriteten inte återfinns i svarsalternativen dåligt eller sådär utan är mer spridda över skalan.

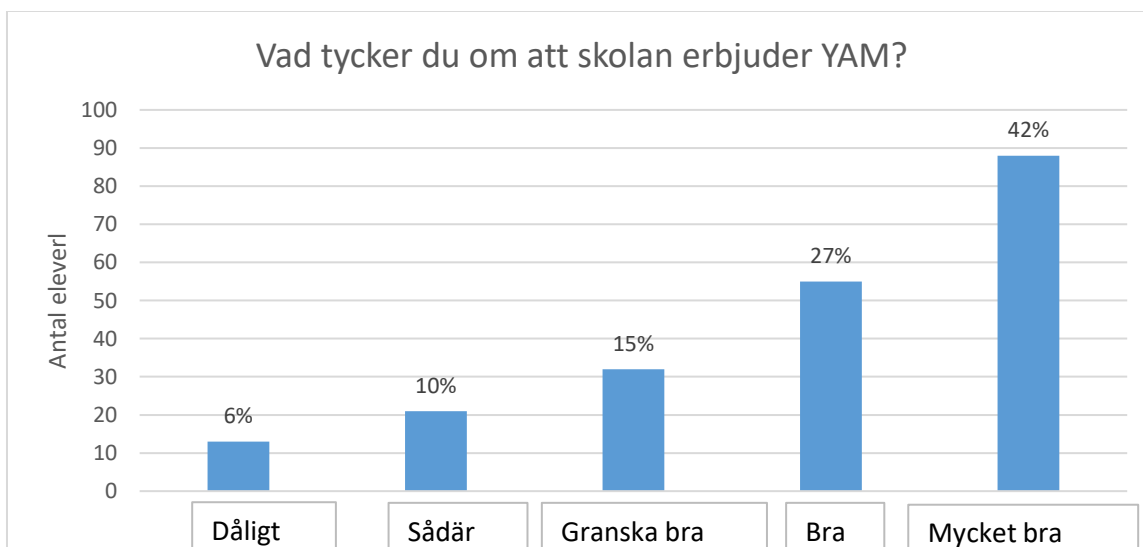
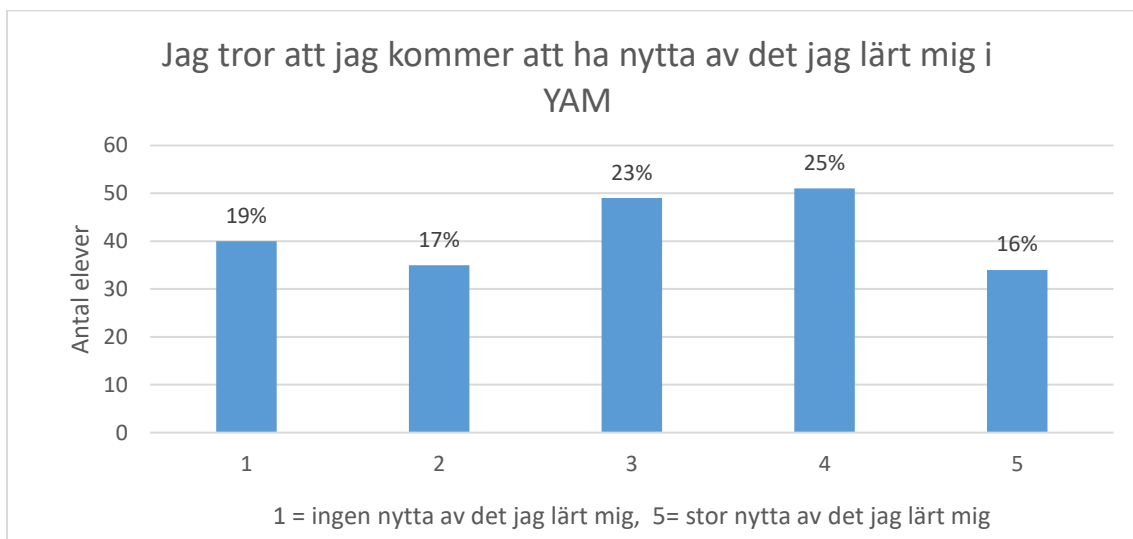
En ännu mer nyanserad bild av elevernas uppfattning om YAM framkommer när deras svar sätts i relation till om de går i någon av skolorna i eller utanför stan. Bilden som framkommer då är att en betydande majoritet av alla elever på de två stadsskolorna, såväl killar som tjejer, anser att deras kunskap ökat som följd av YAM (svarsalternativen 4-5). Både kunskapen om psykisk hälsa, om vad man själv kan göra för att må bättre och om hur man stöttar kompisar som har det jobbigt. Det är också en majoritet av både killar och tjejer från stadsskolorna som tror att de kommer att ha nytta av kunskaperna från YAM. Samma sak gäller angående andelen stadselever som svarat bra eller mycket bra på både frågan om hur de upplevde deltagandet i YAM och vad de anser om att skolan erbjuder YAM.

Bland eleverna från tätortsskolorna är majoritetsförhållandena omvända bland både killar och tjejer. Här har majoriteten av båda kön angett svarsalternativen dåligt/sådär respektive 1-2 både när det gäller upplevelsen av att delta i YAM, uppskattningen om kunskapsökning kring psykisk hälsa och om vad man kan göra själv för att må bättre samt synen på om man tror att man kommer att ha nytta av kunskaperna från YAM. I frågan om YAM gett ökad kunskap om hur man kan stötta kompisar som har det jobbigt så är det en liten majoritet av killarna i tätortsskolorna som angett en kunskapsökning medan en stor majoritet av tjejerna inte gjort det. Den enda fråga där samtliga killar och tjejer från skolorna både i och utanför stan fortfarande har samma majoritetssvar (bra eller mycket bra) är frågan om deras åsikt kring att skolan erbjuder YAM. Andelen killar och tjejer i stadsskolorna som valde dessa svarsalternativ var dock betydligt större än motsvarande andel i tätorterna.

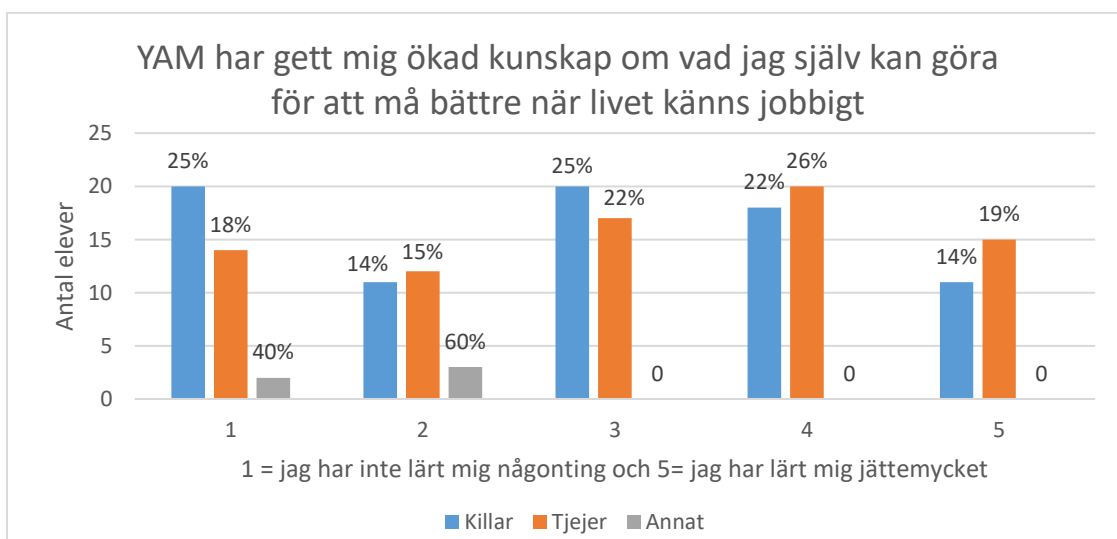
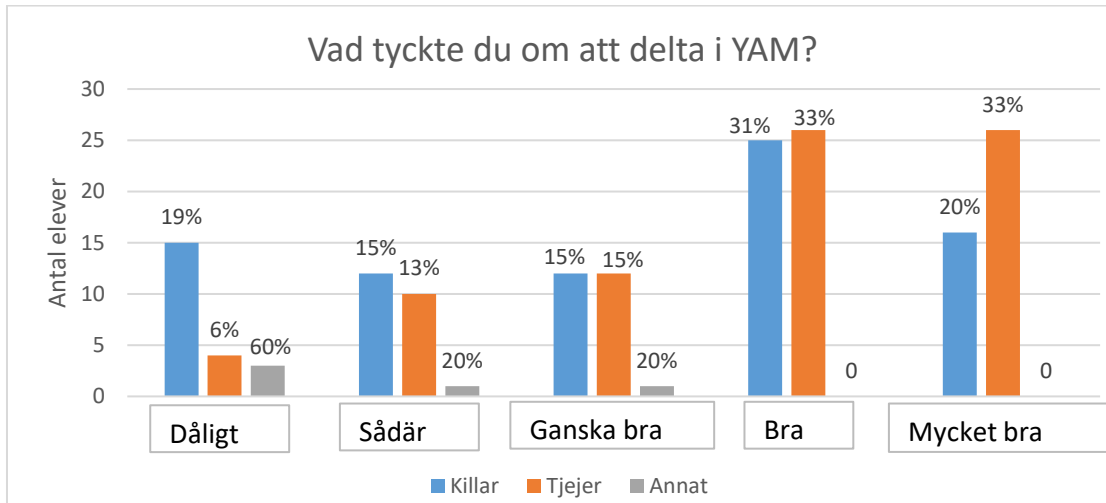
7. Bilagor

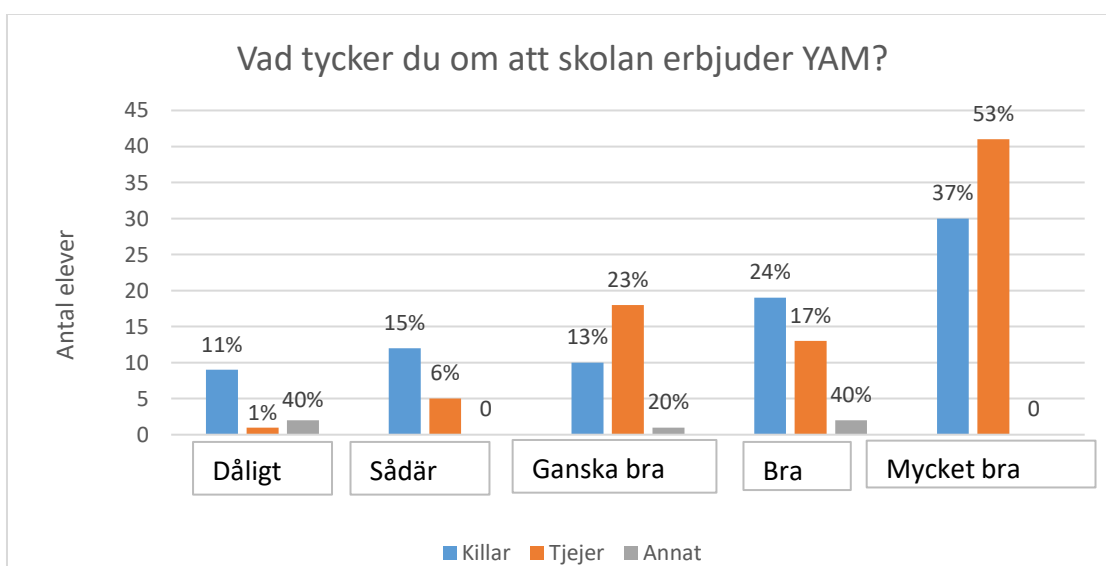
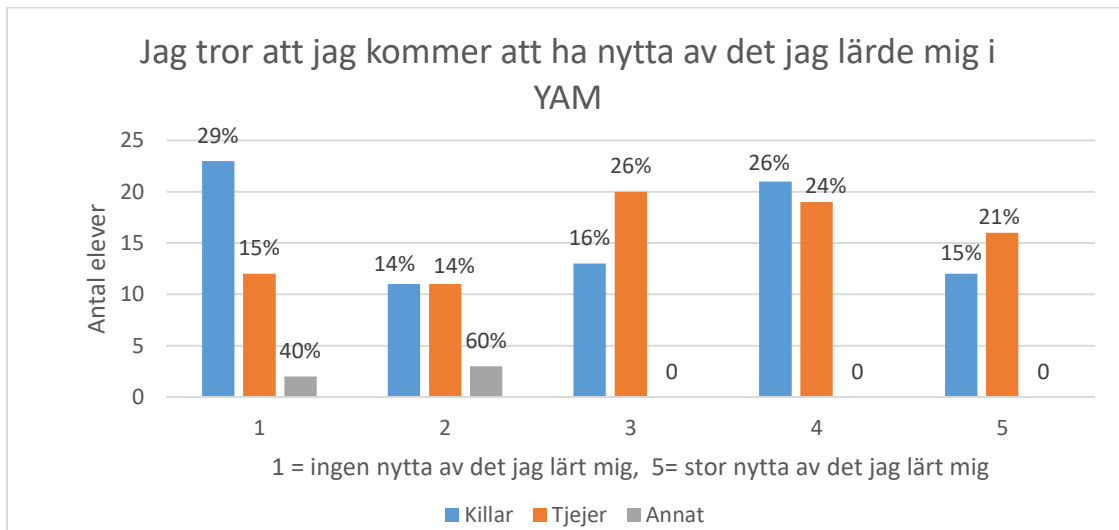
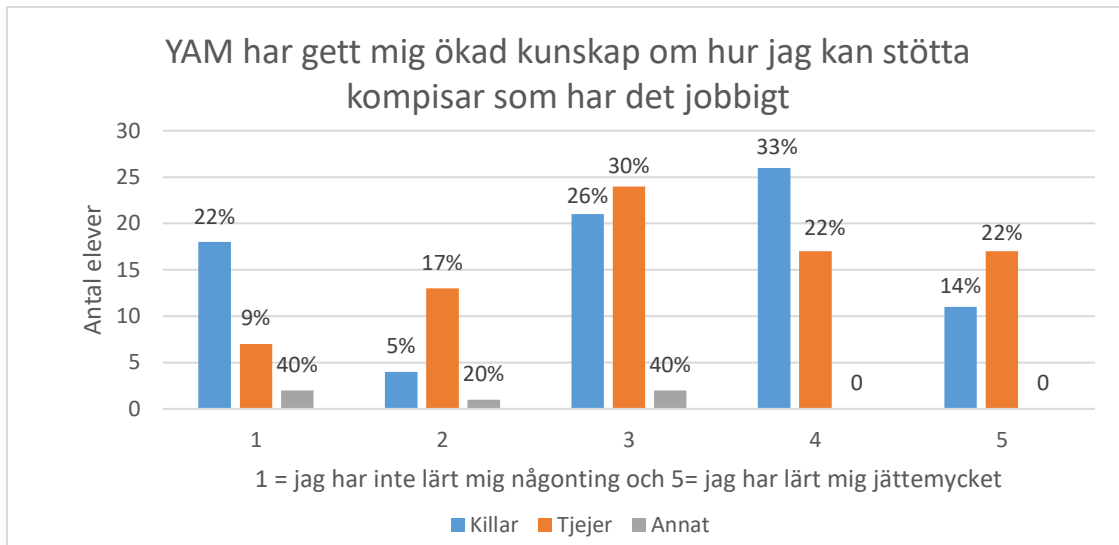
Bilaga 1: Sammanställning samtliga elever

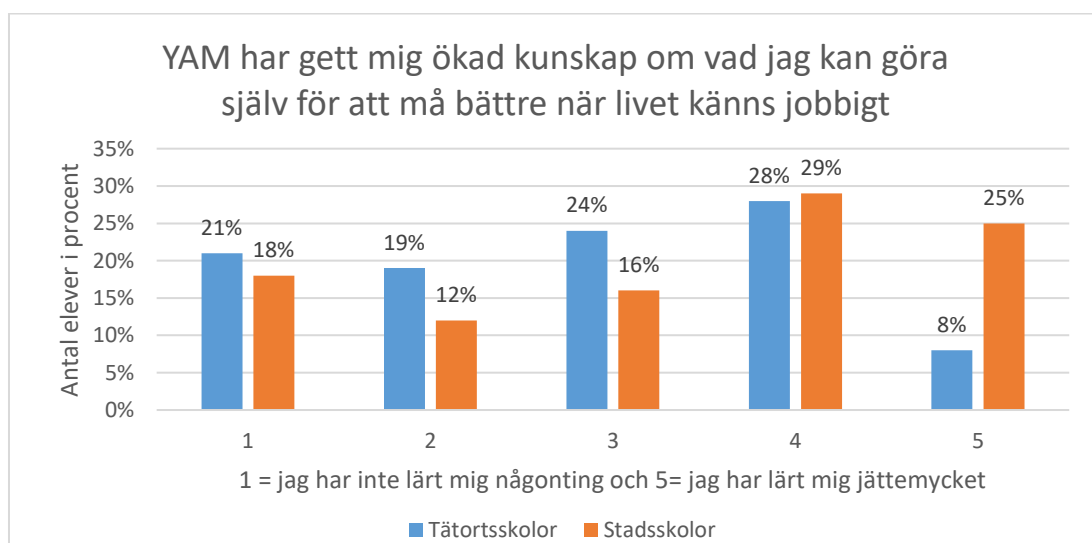
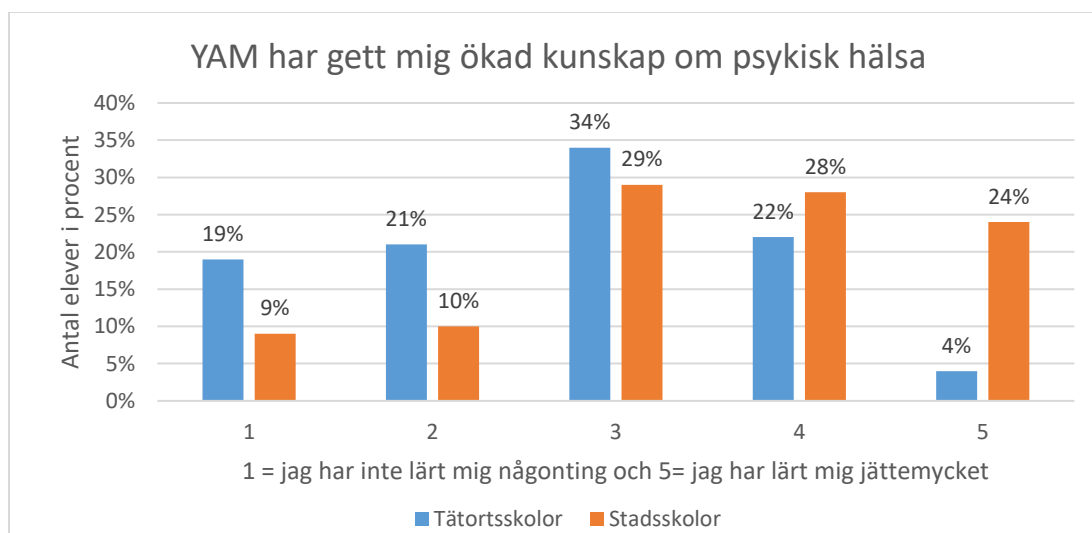
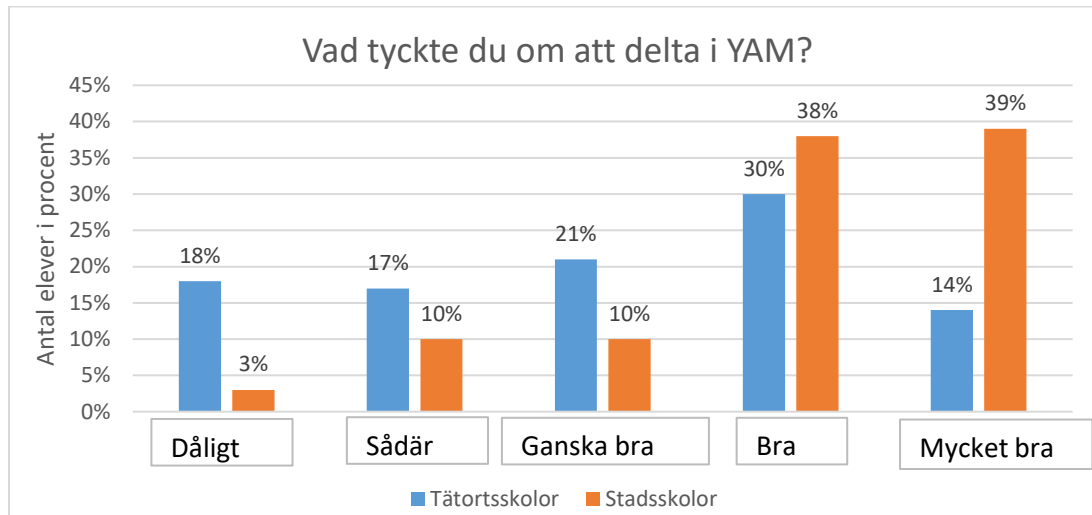

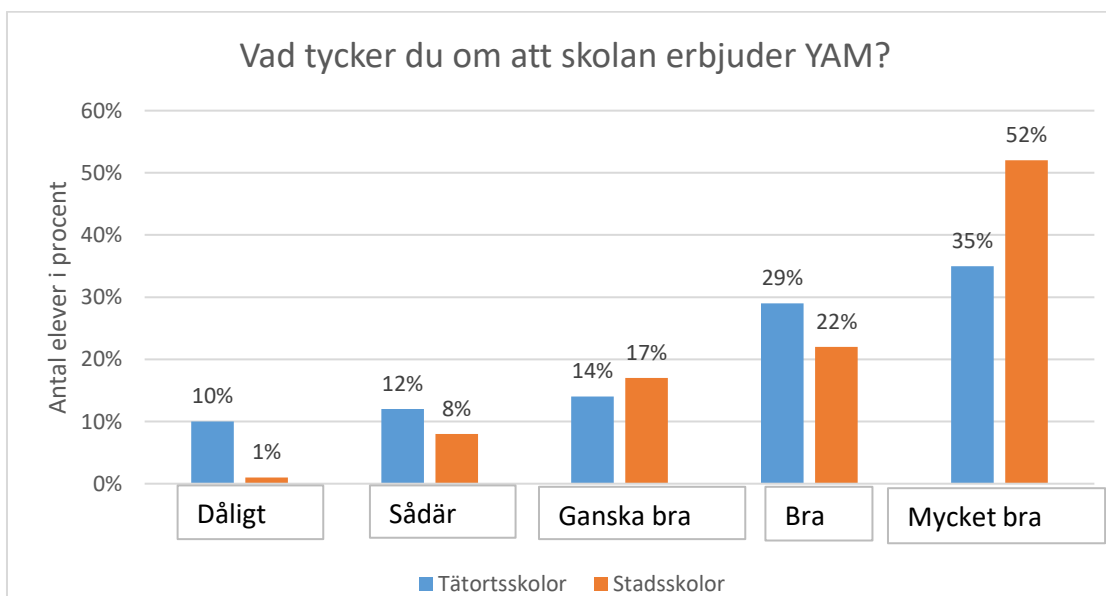
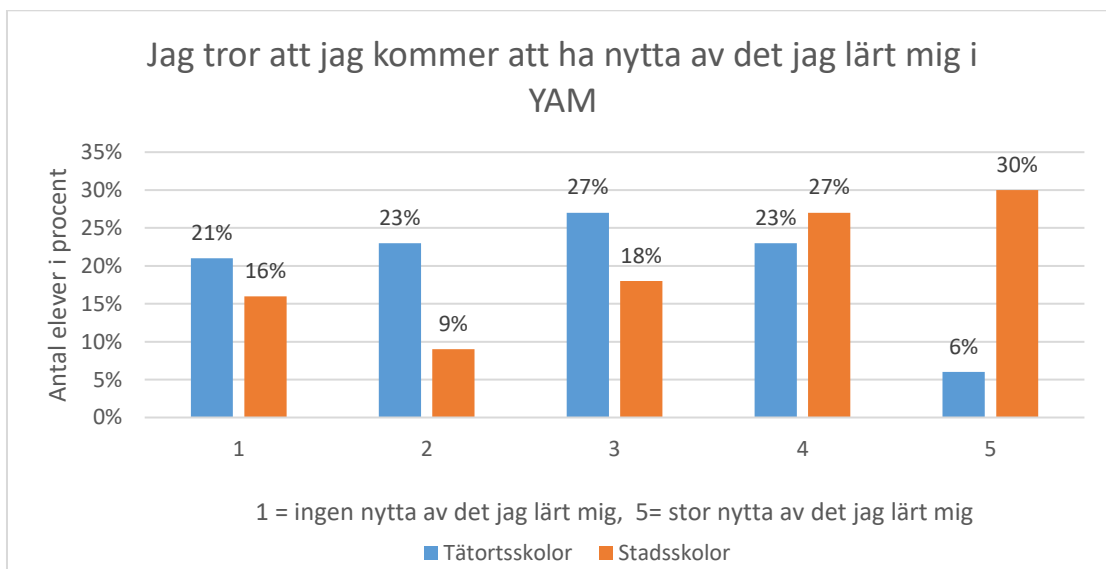
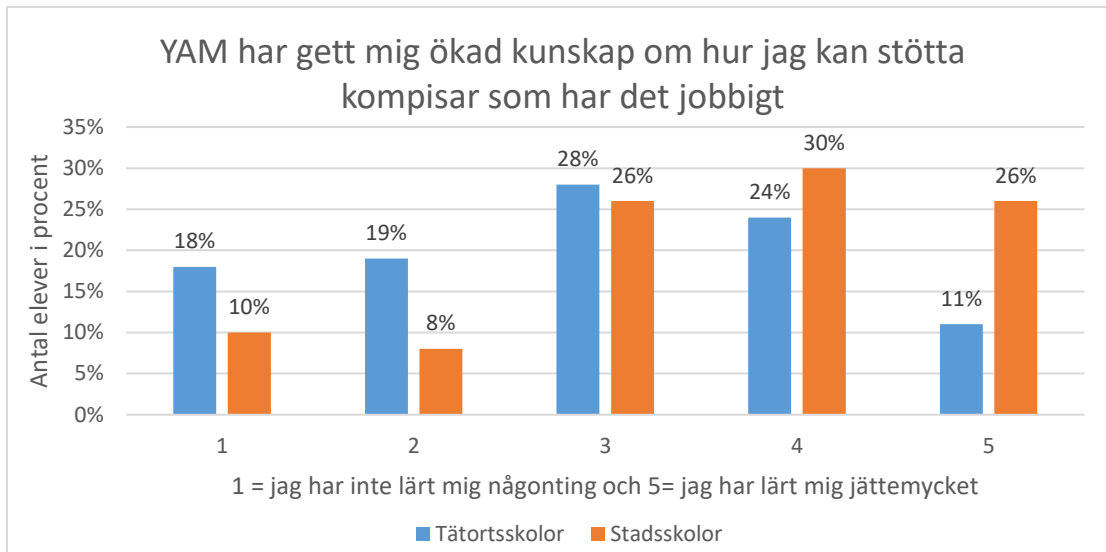
Bilaga 2: Sammanställning elevenkät fördelat på killar, tjejer och annat

Bilaga 3: Sammanställning elevenkät fördelat på stads- och tätortsskolor

Bilaga 4: Sammanställning elevenkät fördelad på kön i stads- och tätortsskolor

I rapporten sammanfattas nedanstående statistik utifrån andelen elever som angett svarsalternativen (i.) "dåligt eller sådär" samt (ii.) "bra och mycket bra" respektive (iii.) "1-2" samt (iv.) "4-5". För att tydliggöra statistiken har den av dessa fyra kategorier som har högst andel elevsvar ringats in i tabellen nedan.

	Vad tyckte du om att delta i YAM?				
	Dåligt	Sådär	Ganska bra	Bra	Mycket bra
Killar tätorter	31%	14%	19%	26%	10%
Tjejer tätorter	15%	26%	26%	22%	11%
Killar stad	5%	16%	10%	37%	32%
Tjejer stad	0%	6%	10%	39%	45%

	YAM har gett mig ökad kunskap om psykisk hälsa				
	<u>1</u>	<u>2</u>	<u>3</u>	<u>4</u>	<u>5</u>
Killar tätorter	26%	22%	33%	17%	2%
Tjejer tätorter	22%	30%	33%	11%	4%
Killar stad	13%	10%	29%	24%	24%
Tjejer stad	6%	10%	29%	31%	24%

	YAM har gett mig ökad kunskap om vad jag kan göra själv för att må bättre när livet känns jobbigt				
	<u>1</u>	<u>2</u>	<u>3</u>	<u>4</u>	<u>5</u>
Killar tätorter	26%	19%	36%	14%	5%
Tjejer tätorter	26%	15%	30%	22%	7%
Killar stad	24%	8%	13%	31%	24%
Tjejer stad	14%	16%	18%	27%	25%

	YAM har gett mig ökad kunskap om hur jag kan stötta kompisar som har det jobbigt				
	<u>1</u>	<u>2</u>	<u>3</u>	<u>4</u>	<u>5</u>
Killar tätorter	28%	6%	28%	28%	10%
Tjejer tätorter	15%	29%	37%	15%	4%
Killar stad	16%	5%	24%	37%	18%
Tjejer stad	6%	10%	27%	26%	31%

Jag tror att jag kommer att ha nytta av det jag lärt mig i YAM					
	<u>1</u>	<u>2</u>	<u>3</u>	<u>4</u>	<u>5</u>
Killar tätorter	33%	12%	24%	29%	2%
Tjejer tätorter	26%	33%	26%	15%	0%
Killar stad	24%	16%	7%	24%	29%
Tjejer stad	10%	4%	26%	29%	31%

Vad tycker du om att skolan erbjuder YAM?					
	Dåligt	Sådär	Ganska bra	Bra	Mycket bra
Killar tätorter	19%	14%	14%	19%	34%
Tjejer tätorter	4%	15%	26%	15%	40%
Killar stad	3%	16%	10%	29%	42%
Tjejer stad	0%	2%	21%	18%	59%